

Porabje

TEDNIK SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 11. maja 2023 - Leto XXXIII, št. 19



stran 2

VSAKŠI MORA METI PAJDAŠA



MELI SMO OBČNI ZBOR IN FORUM
stran 6-7



TAU SO LEJPI SPOMINI
stran 8



PRIPOVEJSTI O SLOVENSKI KRAJINAJ
stran 9

Koncert v spomin na Stankona Črnkona

VSAKŠI MORA METI PAJDAŠA

Vsakši mora meti pajdaša (Vsakdo mora imeti prijatelja) se je čula prva nauta, stero smo leko poslušali 6. majaša v Sakalavci v kulturnom daumi na koncerti, stero ga so pripravili pajdaši

je njegva žlata, vsakšoga bi zdaj nej mogli goranašteti, dapa naj ejkstra omenim njegvo mamo pa partnerico Darinko. Sakalauvski kulturni daum je tak puni bijo, ka so ništrni – kak so

špilati na harmoniki. Lepau je bilau poslušati njegvi posebni glas, steri je bijo dokaz njegvoga naravnoga talenta. V dvorani so dosta lidi pobile skunze, pa tau nej samo med žlato.

sükali na odri. Vse so se stejne paukale, gda so na oder prišli Vinski bratje, šest »pojbov« je s svojimi zanimivimi inštrumenti in popevanjom v trno dobro volau spravilo cejlo dvorano.



Idejo za spominski večer sta dala Ferenc Sütő pa Marijana Fodor. Na kejni s harmonikašom Jožetom Slavičkom.



Ljudske pevke iz Lenarta so pokazale, kak se lepau spejvajo domanje pesmi.

harmonikaša Stankona Črnkona ob priliki, ka je ranč pred enim letom slobaud vzejo od tauga svejta. Spopejvala sta go člana Porabskoga triona, Ferenc Sütő-Feco pa Marijana Fodor-Babi, na harmoniki je njija sprvajo Jože Slaviček. Spominski koncert so finančno ali

po hejci pravli – samo s pau ritjov sejdli na stolicaj kauli staulov, steri so bili lepau prestrejni pa okinčani. Med gledalci smo vidli dosta poznani obrazov, med njimi generalno konzulko Metko Lajnšček, slovensko zagovornico Eriko Koleč Kiss, predsednico slovenske zve-

Na pokojnoga Stankona sta se z gučom spominala Ferenc Sütő pa Marijana Fodor, onadva sta dala idejo za spominski koncert pa največ delala za tau, ka bi te zadvečerek v spomin na Stankona Črnkona rejsan bijo takšen kak je bijo on sam: veseli, puno spejvanja pa muzike.

Lidgé so trno ploskali mladi skupini familije Velner, brata pa sestra so bili nika ejkstra lejvoga v programi. Ka so lidi prejkvzeli, očarali, se je vidlo po tejm tō, ka so z njimi spejvali. Ranč tak kak z zadnjo skupino na odri, z njimi je spejvo pa djuvko tisti, steri je ranč



Skupina familije Velner se je trno vidla publiki.



Kulturni daum v Sakalovci je bijo nabito puni.

z delom pomagale naslednje organizacije: Zveza Slovencev na Madžarskem, Državna slovenska samouprava, Občina Sakalovci, Občina Števanovci pa Slovenska samouprava Sakalovci.

Na te den so se v Sakalauvca rejsan srečali pajdaške Stankona Črnkona, ali kak smo ga po domanje zvali, Zvonara. Tisti, steri so z njim špilali pa spejvali v kakšoj skupini ali na programaj pa tisti, steri so radi poslušali njegvo harmoniko pa njegvi naravni glas. Prišla

ze Andreo Kovács, dapa prišo je nekdešnji konzul Boris Jesih tō, ranč tak kak ništrni gorički pa porabski župange. Naj ejkstra vōzdignem, ka je med gosti bijo župan kraja Borzavár v Romuniji (Transilvaniji), kama je Stanko Črnko s svojo skupino z Goričkimi lajkoši več lejt ojdo nastopat.

Pretresljivo pa ganljivo je bilau videti pa poslušati Stankona na filmi, na stero je gučo o tom, kak je začno ojditi v Porabje, kak se je sam od sebe navčo

Na oder so ena za drugo stau pale porabske pa goričke (prekmurske) skupine. Porabski trio, steri dela od leta 2019, njini prvi fudaš je bijo Stanko Črnko, je gorstau po dvakrat, pevca sta sprvajala Jože Slaviček pa Blaž Velner. Fanj nji je bilau poslušati. Ljudske pevke Društva upokojencev Lenart so se nam zatok vidle, ka so pokazale pravo ljudsko popevanje, stero je lepau čisto djalo pa iz srca. Užitek za oči so bili folkloristi FS Sakalovci, steri so se flajsno vrteli pa

čas emo. Skupina Što ma čas – njini harmonikaš je vse do zadnjoga bijo Stanko Črnko – je sprvajala nauvo formacijo (spejvali so Ferenc Sütő, Jože Slaviček pa Marijana Fodor) tō, stera je program končala z nekaj biseri narodnozabavne muzike, stero je publika ranč tak z njimi spejvala. Kak so ništrni pravli, če je tau veselje Stanko čūjo na drugom svejti, se je gvūšno radūvalo njegvo srce tō.

M. Sukič

Trije pogledi na monoštrski Muzej Avgusta Pavla

V naši prejšnji številki ste lahko prebrali, da so v Monoštru nedavno zaznamovali 40. obletnico ustanovitve Muzeja Avgusta Pavla. Izkoristili smo jubilejni dogodek ter pred mikrofon povabili tri vodje institucije in jih povprašali o preteklosti, sedanjosti in prihodnosti muzejske ustanove.

- Gospa Marija Kozar Mukič, bili ste strokovna vodja ustanove v prvih treh desetletjih. Kako se spominjate začetkov? Kakšne razstave ste postavljali?

»Prostore nam je mestni svet zagotovil v tako imenovani Štajerski hiši, v kateri so še leto dni pred odprtjem muzeja stanovali najemniki. Stalne razstave smo postavili sodelavci Muzeja Savaria iz Sombotela, etnolog Zoltán Nagy je na primer v nadstropnih prostorih pripravil prikaz lončarstva v jugozahodnem Prekdonavju. V pritličnih dveh dvoranah sem sama postavila razstavo o Slovencih v okolici Monoštra, v tretji so lahko kasnejši obiskovalci spoznali najdbe iz monoštrskih grobov, v predstavitvi arheologinje Ilone Valter in restavratorja Aladárja Hesztere.«

- Zakaj ste se odločili, da muzej leta 1986 poimenujete po Avgustu Pavlu?

»Prej se je naša ustanova preprosto imenovala Lokalnozgodovinski in narodnostni muzej. Takrat pa smo praznovali stoto obletnico rojstva prekmurskega polihistra, ki je bil med letoma 1897 in 1901 dijak monoštrske nižje gimnazije, 4. aprila 1914 pa se je s hčerjo glavnega župana Ireno Benkó poročil prav v tukajšnji cerkvi. Kot etnolog je v okoliških slovenskih vaseh raziskoval odprta ognjišča in lov na brinjevke, kot pesnik pa je jeseni 1930 v Monoštru napisal pesem Vonj nekdanjih otav. Mislim, da smo muzej upravičeno poimenovali po njem.«

- Kako ste se kot strokovna vodja odločali za tematiko vsakokratnih razstav?

»V tistih tridesetih letih nismo postavljali razstav le v muzejskih prostorih, temveč tudi v avli gledališča, Muzeju Savaria, sombotelskem skansnu (muzeju na prostem) in celo v matični Sloveniji. Posvetili smo se obletnicam Avgusta Pavla in muzeja, ustanovitve tovarne kos ter začetka izseljevanja porabskih Slovencev v Ameriko. Trudili smo se še, da oživimo porabske zimske

ljudske šege in predstavimo, kako so se ob tem ljudje šemili. V zadnjih letih pred prelomom tisočletja so nekatere starejše Porabke še znale izdelovati

vi, gospa Piroška Molnár. Kakšne konceptualne spremembe je prinesel novi položaj?

»V Monoštru je status javne zbirke ime-



Tri vodje monoštrskega muzeja: Marija Kozar Mukič (1983–2012), Piroška Molnár (2013–2020) in Ágota Horváth (2020–)

papirnate cvetlice iz kreppapirja, zato smo prirejali delavnice in postavili razstavo iz šopkov. Veseli me, da se je ta rokodelska dejavnost v Porabju spet razširila in se dandanes predaja mladim.«

- Ali je bil projekt Doživetje prostora res prelomnica v življenju muzeja?

»Ta čezmejni evropski projekt smo skupaj s Pomurskim muzejem Murska Sobota, Galerijo - Muzejem Lendava in Muzejem Savaria izvedli med letoma 2009 in 2012. Na razpis smo se prijaviili z muzejskopedagoškim programom, ki še danes ponuja spoznavanje dveh knjižnih jezikov in dveh narečij s pomočjo muzejev in muzejskih predmetov. Pripravili smo učne pripomočke, kot so delovni zvezek, igralne karte in interaktivna zgoščenka, del sredstev pa smo lahko porabili tudi za naložbo. Izoblikovali smo večji, osrednji prostor za delavnice in postavili novo stalno razstavo. Muzejska stavba je dobila prizidek, ki omogoča dostop do novih prostorov. S kolego, etnologom dr. Sándorjem Horváthom, sva v monoštrskem muzeju delavnice izvajala vse do leta 2017.«

- Kot je znano, je sprememba zakonodaje predpisala izročitev muzejskih ustanov lokalnim samoupravam. Od začetka leta 2013 je upravitelj Muzeja Avgusta Pavla Občina Monošter, vodja ustanove pa ste postali

la le Mestna knjižnica Ferenc Móra, in ker je bila večja ustanova, ji je občina priključila muzej. Delovanje združene kulturne institucije odtlej financira samouprava s svojimi proračunskimi sredstvi, del stroškov pa smo krili sami iz lastnega proračuna in razpisnih sredstev. Spremembo koncepta je deloma odredila občina upraviteljica, deloma pa smo imeli lastne zamisli tudi sami: hoteli smo predstaviti več lokalnih, monoštrskih vrednosti. S tem takoj nismo mogli uspeti, kajti leta 2013 so bile vse dvorane muzeja zasedene. Korak za korakom pa smo si priborili prostore in danes so tri nadstropne dvorane muzeja namenjene lokalni zgodovini. Uresničitev našega koncepta ni imela le administrativne, temveč tudi gradbeniške ovire. Z znatno podporo občine pa smo postopoma vse načrte uresničili.«

- Ste po spremembi nadaljevali izvajanje muzejskopedagoškega programa?

»Moja osebna naloga je bila, da zaposlim sodelavce, ki govorijo slovensko. Poleg tega sem iskala muzejskega pedagoga, ki bi kot diplomirani zgodovinar pomagal pri izvedbi raziskav in postavljanju razstav z lokalnozgodovinsko vsebino. Nobena od naših sodelavk ni imela etnološke izobrazbe, zato smo pri slovenskih delavnicah še naprej potrebovali pomoč etnolo-

gov Muzeja Savaria. Tudi sicer nam je ogromno prostovoljno pomagala Marija Kozar. Smo pa seveda po postavitvi novih razstav in pridobitvi novih znanstvenih izsledkov izvajali tudi številne lastne izobraževalne programe.«

- Gospa Ágota Horváth, vi ste direktorica knjižnično-muzejske ustanove od julija 2020. Ali pravilno opažamo spremembo funkcionalnosti prostorov?

»Res je, v osrednjem prostoru muzeja prirejamo predavanja o zgodovini mesta in predstavljamo knjige. Ta dvorana je udobnejša za večje število gostov, lani, na predvečer praznika ob 20. avgustu, pa nam je bila po godu tudi tukajšnja klimatska naprava. Seveda ločujemo knjižnične prireditve od muzejskih, če pa je neki dogodek tematsko ustrezen, ga radi pripeljemo sem.«

- Ali bo muzej tudi pod vašo taktirko ohranil - vsaj deloma - slovenski značaj?

»Naša dolžnost je, da ustanovo ohranimo kot slovensko temeljno zbirko, ob tem pa seveda moramo predstavljati tudi vrednosti svojega mesta. Res je, da so prostori majhni, toda s sodelavkami se trudimo, da tukaj ob tromeji obdržimo tudi slovenski značaj muzeja. Išče mo ravnovesje.«

- Minilo je štirideset let, veliko se je govorilo o preteklosti. Kako pa vi, kot direktorica združene javne ustanove, vidite prihodnost te zbirke? Kako bi lahko k ogledu privabili čim več obiskovalcev?

»Stremimo k temu, da bi poleg vodenih ogledov v svojih prostorih priredili čim več muzejskopedagoških delavnic in kulturnih dogodkov. In to tako v madžarskem kot slovenskem jeziku. Ena od naših muzejskih pedagoginj obvlada slovenščino na visoki ravni, je torej popolnoma primerna za izvajanje slovenskih delavnic. Trudimo se še, da bi poleg monoštrskih šolarjev in dijakov pritegnili tudi učence iz širše mikroregije. Od lanske jeseni je postalo očitno, da zanimanje za muzej narašča, pri nas na primer potekajo tudi učne ure tehnične vzgoje. Moj cilj je torej: odpreti vrata na stečaj. K sreči sem obdana s sodelavkami, s katerimi lahko sodelujem v največji možni meri.«

-dm-

PREKMURJE

Občina Rogašovci

Občina Rogašovci je proslavila svoj 22. občinski svetek. Vse, steri so prišli na proslavo, stera je bila na igrišči pri osnovni šauli Sveti Jurij, je prva pozdravo župan Rihard Peurača. Pravo je, ka je ponosen (büszke) na vse tisto, ka je bilau v občini že napravleno. Tak je bila zozidana nauva zidina šaule, obnavlale so se poštuje, delala kanalizacija in vodovod, dosta pejnez pa je šlau tüdi za športno in drügo infrastrukturo. »Zdaj smo mi na redi, ka dale pelamo delo naših prednikov, ka sledimo nauvim idejam in planom. Če mo stau-pili vküper, mo ležej izpelali vse ideje,« je ške povedo župan in spaumno, ka so med vekšimi projekti izgradnja vodovoda, optičnoga omrežja, obnove poštij, pločnikov pa posvejtov v vilicaj. Dosta izzivov jih čaka tüdi na področji turizma. Tak morejo pa postaviti törenj na najvišišom prekmurskom, Sotinskem bregji, steri je lani dojzgoro.

Po županovom guči je bila na redi podelitev priznanj. Naziv častnega občana (díszpolgár) so podelili dugoletnomi župani rogašovske občine Edvardi Mihaliči, steri je dosta prispevo k baukšomi žitki krajanov in občanov. Priznanje občine pa so daubili: firma Čebelji gradič iz Serdice, stera se spravlva s turizmom in fčelarstvom, Društvo skavtov Royal Rangers Prekmurje iz Nuskove, stero delüvle od leta 2010 in mladim ponüja alternativno preživljanje praus-toga cajta v naravi, in Žensko frizerstvo Margit Grah iz Svetega Jurija. 76-letna Margit Grah je bila pred kratkim vörazglašena za najstarejšo obrtnico leta 2022 v Sloveniji. Proslavo je spremljo bogati kulturni program. Nastopili so šaularge domanje šaule, učenci Glasbene šaule Murska Sobota pa tüdi kulturna in folklorna društva iz občine.

Silva Eöry

SREČANJE MREŽE ALPE JADRAN V PORABJU

Zadnji konec tedna v aprilu je potekalo dvodnevno srečanje Mreže Alpe Jadran (M. A. J.) v Porabju. V okviru programa so dijaki iz Italije, Avstrije, Hrvaške in Madžarske preživeli lepe trenutke v



naši pokrajini. Druženje se je začelo v petek s kosilom v Hotelu Lipa. Kar se tiče državljanstva smo različni, ampak povezuje nas naš slovenski rod. Udeleženci so bili v večini neznani drug drugemu, zaradi tega je bil začetni program „team build-



ding” v muzeju Time Tourist v Monoštru. To je nova turistična destinacija v mestu, ki deluje kot soba pobega (escape room). V štirih različnih skupinah so mladi poskusili priti iz različnih prostorov. V glavnem so bili naloge povezane z madžarsko zgodovino, toda bile so tudi splošne naloge. Potem ko so se vsi rešili, se je nadaljeval program v Hotelu Lipa z okroglo mizo. Tema je bila šport in gospodarstvo. V pogovoru so sode-

lovali predstavniki športnih društev Srebrni breg Gornji Senik in Monošter ter podjetniki, ki nastopajo kot pokrovitelji v športu. Med drugim so se pogovarjali o lokalnih športnih možnostih in odno-

sih do športa. Máté Kozma, sodelavec Evropske rokometne zveze, je imel predavanje z naslovom Rokomet in še veliko več. Máté je govoril o osebnih uspehih, ki jih je dosegel s svojim delom. Prvi dan smo končali s kegljanjem.

Fanni Császár
Foto Niko Wakounig

Učenci so bili bolje pripravljeni

Ustni del letošnjega tekmovanja za porabske učence iz predmetov slovenski jezik in spoznavanje slovenstva je potekal 28. aprila v Slovenskem domu v Monoštru. Pisni del, teste iz obeh predmetov, pa so učenci napisali na lastnih šolah. Tekmovanje vsako leto organizira Center za narodnostno šolstvo Zavoda za šolstvo Madžarske, ki ga vodi Porabka Ági Kállay. Tekmovanja se je udeležila tudi višja svetovalka za porabsko šolstvo Valentina Novak. Učence je pospremila učiteljica Beata Bajzek.

Učenci, ki so tokrat prišli le z gornjeseniške šole, so odgovarjali pred komisijo, sestavljeno iz dveh ravnateljic (Ildiko Dončec Treiber in Agica Holec), v njej sem sodelovala tudi avtorica zapisa.



Prva vrsta z leve: Denis Wachter, Vanda Krajcar in Vanesa Šulič
Druga vrsta z leve: Učiteljica slovenskega jezika Beata Bajzek - Šafar, ravnateljica DOŠ Jožefa Košiča Ildiko Dončec Treiber, ravnateljica DOŠ Števanovci Agica Holec, vodja Centra za narodnostno šolstvo Ági Kállay in Marijana Sukič

Pri predmetu slovenski jezik nas je – ob tem, kako so se otroci pripravili iz danih tem – zanimalo predvsem, koliko so večji slovenskemu jeziku, kako sodelujejo v prostem pogovoru in ali se odzivajo na vprašanja.

Pri predmetu spoznavanje slovenstva so učenci s pomočjo učiteljev pripravili računalniško prezentacijo dane teme (Ženitovanjske šege v Porabju, Porabsko ljudsko stavbarstvo in Porabski mediji). Komisija je ugotovila, da so bili učenci veliko bolje pripravljeni kot prejšnja leta, tako jezikovno kot predmetno znanje je bilo na višji ravni.

Iz predmeta slovenski jezik je zmagala Vanesa Šulič, osmošolka seniške šole, drugo mesto je zasedla Vanda Krajcar, ki obiskuje 7. razred. Iz predmeta spoznavanje slovenstva je bila najboljša Vanda Krajcar, na drugem mestu Vanesa Šulič, tretji je bil Denis Wachter, prav tako učenec seniške šole. Na koncu tekmovanja so vsi prejeli diplome, nagrade bodo dobili v Budimpešti na proslavi, ki jo bo Center za narodnostno šolstvo organiziral junija za učence vseh narodnosti na Madžarskem.

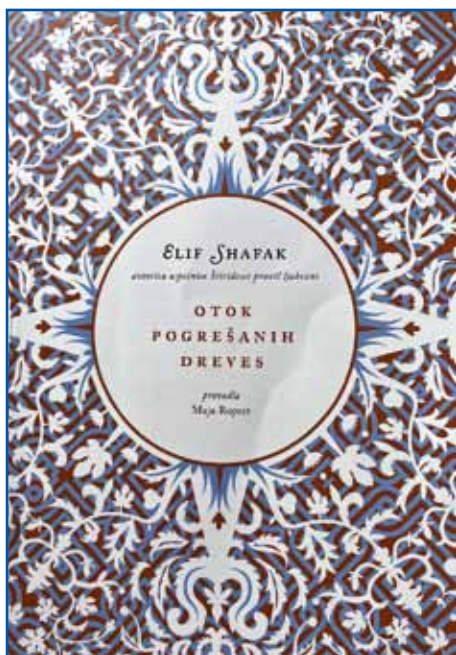
M. Sukič

www.porabje.hu

Elif Shafak, založba Sanje, 2022

OTOK POGREŠANIH DREVES

Dogajanje romana Otok pogrešanih dreves je postavljeno na Ciper in v London. Zgodba na Cipru se dogaja v času državljanske vojne leta 1974, ko



se je otok razdelil na severni in južni del. Čez noč so najboljši sosede in prijatelji postali najhujši sovražniki.

Del zgodbe nam pripoveduje drevo – figa, ki raste na novo določeni razmejivni črti. Svoje korenine ima razvejene tako na turški, muslimanski del, kot na grški, krščanski del ozemlja. Raste sredi taverne in njena krošnja se razrašča v nebo. Pod njo se na skrivaj srečujeta muslimanska Turkinja Defne in krščanski Grk Kostas. Pripoved preskakuje med preteklostjo na Cipru in sedanjostjo v Londonu. V Londonu namreč po letih ločenosti glavna junaka najdeta dom, v katerem si ustvarita družino. Ko sta kot izseljenca zapustila Ciper, sta s seboj vzela poganjek fige in ga zasadila na vrtu novega doma. Prav ta figa se, tako kot glavna junaka, trudi pognati korenine in prilagoditi novemu okolju. Kaže nam, da za preživetje v tujem okolju potrebuje pomoč človeka, ta pa za preživetje v tujem okolju potrebuje zaupnika.

Kostas, priznani naravoslovec, uteho išče v naravi. Defne,

priznana arheologinja, pa išče okostja pogrešanih Ciprčanov in brska po preteklosti. Išče odgovore in poskuša pozabiti preteklost, ki jo je premočno zaznamovala z bolečino. Zaradi tega se tudi odloči, da bo hčerki Adi zamolčala vso grenkobo lastne preteklosti in družinsko zgodovino.

Vendar je simbolika fige v zgodbi tista rdeča nit, ki bralcu pokaže pot neverjetne sposobnosti obnavljanja skozi spomin. Drevesni čas je ciklični, povraten, večni; preteklost in pri-

hodnost dihata skupaj v tem trenutku in sedanost ne teče nujno v eno smer, temveč riše kroge v krogih, podobne letnicam, ki postanejo vidne, ko se drevo poseka.

Drevesni čas je enak času v zgodbi – in podobno kot zgodba tudi drevo ne raste v povsem ravnih črtah, brezhibnih krivuljah ali pod natančnimi koti, temveč se upogiba in zvija in cepi v fantastične oblike, odganja čudesne veje in ustvarja domiselne oboke. Nezdružljiva sta, človeški in drevesni čas.

Otok pogrešanih dreves je roman o ljubezni, pripadnosti, odtujenosti, vojni, travmi, izgubi in žalovanju. Avtorica pa v zgodbo spretno vpleta zgodovino Cipra ter zanimivosti iz sveta narave. Najnovejše delo turške pisateljice se je uvrstilo v ožji izbor za nagrado Costa (2021) in žensko nagrado iz leposlovja (Women's Prize for Fiction, 2022) ter v širši izbor za nagrado ondaatje (2022).

*Pripravila Jana Balažič,
Pokrajinska in študijska
knjižnica Murska Sobota*

IZ NAŠE KÜNJE: PUŽAKI IZ LISTNATOGA TESTA

Gda sam prvič delala pužake (csiga), za štere te gnes daubili recept, je biu talejr prle prazen, kak sam se dvakrat okauli obrnola. Vse, ka je napravljeno iz listnatoga testa, je pri nas doma skaus dobro šlo v promet, nigdar pa ne bi pravli, ka je lejko tak dobro pecivo iz samo dve ali pa trej sestavin.

Za pužake nete nūcali nika drūgo, kak rolo listnatoga testa, cukker, pa če ščete, še cimete. Meni so tej pužaki najbolje dobri drūgi den, gda cukker razvije faj n žmaj kak karamela, pa gratajo hrustljavi, se pa vseeno faj n topijo v lampaj. Ka te je napravili, pa je samo potrejno malo špilanja pa pau vōre časa.

No, tak ide recept: Kūpite rolo listnatoga testa, ga bogato potrausite s cukrom pa z valemkom cukker malo v testau pritisnete. Te testau obrnete

pa še drūgo stran pocukrate. Če ščete, te tisto stran, štera de znotraj, gda te zavijali testau, še malo potrausite s cimete. Te pa testau samo po dolžini z obej strani zavijate (na sliki se dobro vidi, kak se zavija). Gda dobite rolo, jo narejzete na 1 cm debelo, pa pužake položite na peko paper v plej. Spečete je na 200 stopinjaj, ka dobijo fajno žuto farbo. Te pa pistite, ka se ohladijo pa gratajo faj n hrustljavi. Sama po navadi kūjnim po štiri role testa, pa napravim dvej cukranivi pa dvej cukranovi s cimete. Zakoj štiri? Zatao, ka je tej pužov nigdar nej zadosta!

Na večji sliki so tisti s cimete, tam se vidi, ka sam cimete dala samo na tisto stran, štera je ostala znotraj, gda sam zavila testau. Na mali sliki so pa samo cukrani. Seveda pa leko napravite tūdi orejovo ali pa makovo filo. Ali pa vzemete marmelado pa tisto stran, štera bi mogla cimete meti, namažete s takšo filo. Zunanjo stran pa vseeno pocukrajte, ka je tista karamela preveč dobra, ka je ne bi bilau.

Pa dober tek iz naše v vašo kūnjo!

Simona Rituper



ŽELEZNA ŽUPANIJA

Gda se leko kosi?

Maj je eden najlepši, najbola barviti mejsec, vse lopau žene, cvete pa zeleni, nej samo drejvge, trava ranč tak. Konca mejseca, gda je že zrasla trava pa je že bola toplo, se začne kositev, gde je trava nej samo dolapokošena, posušena tō. Na žalost tau se zdaj že bola menje dela, zato ka nega živali po vasaj. Prvin je trava velko vrejdnost mejla, bilau je taše, ka so se trgali, sto de meje dolakosijo. Zdaj že nikoma nej trbej sena, največkrat na leto dvakrat se zmulča, trava pa sparnej po ograda.

Gnauksvejtajekaulakramaniške nej travo kosijo, tam so se krave pasle, stere so brez glasa dolaspucale dvorišče. Zdaj ka že nega krav, se s kosilnicami kosi, stere so fejst glasne, edna bola brni kak druga. Dosta je taši, steri na keden dvakrat kosijo, tašo dvorišče majo, kak če bi ga brili. Pri nas v Železni županiji, najbola pri meji, je že ranč tak kak v Avstriji, rami so vse lopau kaulak pokošeni. Če se stoj prejk županije Zala pela, tam se že ne kosi tak fejst kak pri nas. Dolapokošeno dvorišče je lejpo, depa gda se kosi, tisto je že malo moteče zavolo toga, ka fejst brni. Ednim se ne šte, če je petek ali svetek, rano zazranka ali večer, gda čas majo, te kosijo. Depa ranč tak z motorkov drva žagajo ali z mešalcom beton grauzajo, sploj nikoga ne briga, ka edni tašoga reda že počivajo. Že leta 2008 so naredli en zakon, steri vōpovej, ka od 6. vōre zazranka do 22. vōre večer smo leko glasni največ 50-55 decibelov, če kaj delamo. Vnoči od 22. vōre do 6 vōre zazranka je tau leko samo 40-45 decibelov. Motorna kosilnica je fejst glasna, zavolo toga se leko kosi med kednom od 7. do 20. vōre, v soboto pa od 9. do 12. vōre, v nedelo pa po svetkaj se sploj ne sme.

Karči Holec



OD SLOVENIJE...

Mednarodni dan svobode medijev

Tretjega maja zaznamujemo mednarodni dan svobode medijev. Leta 1993 ga je razglasila Generalna skupščina Združenih narodov. V Društvu novinarjev Slovenije ugotavljajo, da je lahko samo profesionalen, odgovoren in avtonomen novinar tudi svoboden novinar. Na ta dan, kot že običajno, mednarodna organizacija Novinarji brez meja objavlja indeks svobode medijev. Letos poudarjajo, da je svet vse bolj podvržen industriji lažne vsebine. Slovenija je zasedla 50. mesto med 180 državami. Od lani je napredovala za štiri mesta. Znova je v skupini držav z zadovoljivimi razmerami, potem ko je lani s 54. mestom padla med problematične države. Pavol Szalai, ki je pri Novinarjih brez meja pristojen za Evropsko unijo in Balkan, je za Val 202 povedal, da indeks temelji tudi na podatkih iz leta 2022: »To pomeni, da zajema tudi obdobje, ko je vlada pod vodstvom Janeza Janše pritiskala na javne medije ob pomoči svojih komunikacijskih teles in ko je Janša kot predsednik vlade nadaljeval napade na novinarje.« Ob tem poudarja, da ne glede na to, da se je vlada zamenjala, poskusi omejevanja neodvisnosti javnih medijev niso prenehali. Pri Novinarjih brez meja so opazili, da je nova vlada poskusila zagotoviti neodvisnost RTV Slovenija, vendar ji to ni uspelo.

Pavol Szalai pojasnjuje, da so se na splošno v Sloveniji sicer izboljšale varnostne razmere za novinarje, po drugi strani pa so se poslabšale družbene razmere. Predvsem zaradi spletnih groženj in sovražnih sporočil, ki jih prejema novinarji.

Pred Slovenijo je na indeksu še vedno Hrvaška, od sosednjih držav je najnižje Madžarska na 72. mestu. Od držav članic Evropske unije je najnižje Grčija na 107. mestu. Zadnja v skupini problematičnih držav se drži tik nad skupino držav s težkimi razmerami za novinarstvo. V povprečju pri Novinarjih brez meja opažajo, da so se razmere v Evropski uniji izboljšale.

Društvo porabskih slovenskih penzionistov je svoj občni zbor, velki djilejš, držalo v petek, 28. apriliša v 13.45 vori v konferenčni dvorani Slovenskoga dauma v Monoštri.

Člani so pozvanje že pred dvoma kednoma v roké dobili, so meli cajt se pripraviti na djileš. Društvo ma gnes 85 članov, iz toga je prišlo 65. članov. Nej trbelo čakati, občni zbor se je pri cajti začno. Podpredsednica Marijana Kovač je gorpreštejla dnevni red občnoga zbora, tauga so člani enoglasno sprejeli.

Predsednica Marijana Fodor je lepau pozdravila člane in je rada bila, ka nji je tak dosta prišlo. V govori je gučala od ciljev društva. Kak je pravla, moremo slovensko tradicijo, šege, jezik, vöro gordržati in mladim tadale dati. S tem pa obraniti slovensko kulturno dediščino. Za te cilje ma društvo dvej skupine. Folklorno skupino, ka go gordrži Zveza Slovencev na Madžarskem in pevsko skupino Rozmarin Društva porabski slovenski penzionistov. Tejdvej skupini dosta nastopata doma in v Sloveniji. Pevski zbor vodi Mitja Horvat iz Prekmurja. V lanjskom leti so dobili nauvi gvant za nastope, ka je financirala vogrska vlada prejk sklada Bethlen Gábor. Predsednica je na kratki tapravla, kak je društvo gazdüvalo in delalo v leti 2022. V govori je gučala od fašenka, dosta so se nutnaravnali, korajžno so tazagnali zimo. V restavraciji Lipa je bila pogostitev in veselica. Paversko delo so tö delali. Sadili so tikvi, okapali, polejvali in jeseni vöpučali, vzimi pa tikvine goščice lüпали.

Juniuša so bili na romanji v Sloveniji v Črenšovcih, tam so meli slovensko mešo, stero je darüvo Zoran Car, domanji dühovnik. Pogledali so lendavsi grad, in Vinarium. V Lentini so obed meli, zvečer so se pelali na sladoleđ v Šalovce. Na konca juniuša so organizirali veseli popolden na Gorenjom Seniki pri Hiši jabolk. Pekli so špek in klobase. Flajsne ženske so iz doma prinesle vrtanke, makove reteše in vse druge dobrote. Joži Kosar je s fudami igro, pevski zbor Rozmarin in člani so stare slovenske naute spejvali. Števanovski Veseli pajda-

ši so eden skeč špilali, dosta so se smejali.

Nepozabni program je bilau srečanje z društvu upokojencev Murska Sobota, Rogašovci in Puconci. Štiri skupine so küjale golaž, ka so gosti in in člani zadvečerka do-



Člani društva so enoglasno sprejeli dnevni red občnoga zbora.

bili. V kulturnom programu, ka presenečenje, so nastopili štirge člani društva, ki so nutpokazali, kak so indasvejta kukarčo lüпали. Škoda, ka so nej več gorstaupili. 2022. lejta je dostafart lejpo vremen bilau. Zato so člani našoga društva dosta bili vanej, dosta lejpoga vidli, so se dosta gibali tö. Na malo mešo so planirali prauško po mučeniški poti v čast blajženoga Janoša Brennerja od cerkve v Traušči do kapejle Dobrega pastirja na Židovem. Tisti den je velki dež prišo, romanje je taostalo, samo slovensko mešo so meli v Traušči. Jeseni so člani brali aronijo pri sinej Lacija Lazarja in djabke na Slovenski vzorčni kmetiji pa ešče grozdje v Sakalovcih. Pred božičom so v dvej mestaj meli gastronomsko delavnico. Na Seniki so ženske pekle medene figice pri Hiši jabolk. V Števanovci so s šaulari tö pekli in okinčali figice, ka smo na adventnom srečanju dobili. Na rokodelski delavnici so iz kreppapira božične zvezde redili, té so dobili člani, starejši od 75. let.

Slovenski adventni koncert in večerja sta bila v Slovenskom domi. Program se je začno v baročni cerkvi v Monoštri. Slovensko mešo je darüvo vikar msgr. Franc Režonja, pri steroj so spejvali člani pevski zborov Večernica iz Ajdovščine in Soče iz Nove Gorice. Potistim so vsi šli v Slovenski dom na kulturni program in na pogostitev. Naši pevci, gornjeseniški

šaularge in pevška zbora iz Slovenije so lejpo spejvali, igrali. Lejpi program so nam vküppostavili. Pred božičom so meli skupno večerjo člani predsedstva in pevškega zbora Rozmarin. Marijana Fodor je pravla, ka so trnok aktivno

je tapravla, kelko pejnez so dobili in gorponüčali v leti 2022 in ka je ostalo na drugo leto.

Andreja Kovač, predsednica Slovenske zveze pa kak predsednica nadzorne komisije je pravla par rejči, kak smo gazdüvali pa ka nišo hibo so nej najšli. »Té pejnez je üšo v tiste namene, steri vam slüžijo. Vi ste gé tisti, na stere mi leko računamo in vi tö leko računate na nas,« - je zaprla svoj guč. V slednjom dnevnom redi je predsednica gučala od planov in gazdüvanji v leti 2023. Više glavni programovbaude dosta mali programov, pa taši tö, ka dotegamau nej bilau. Pohvalila je člane, ka so dosta pomagali pri borovom gostüvanji. Delali so rauže iz krep papira, okinčali oder, šotor, brali zelene liske, ženske so pekle kroflinje, vrtanke in dosta se nji je nutnaravnalo na vlečenje baura. Podrobno je gučala o izleti, steri baude kmalu. Na izlet v Maribor se je glasilo 50 lüdi. Mitja Horvat

leto meli z dosta programi. Vüpa, ka si je vsakši najšlo nika zase, ka ga briga in ma zdravje dopisti, ka se programa udeleži. Člani so aktivni bili, veselo so prišli na pri-



Margit Korpič s predsednico društva in slovensko zagovornico

reditve. Vküper so se dobro čütili, se radüvali. Vidimo, ka se je predsedstvo dosta trüdülo za tau, aj se mi člani in gosti dobro mamo. Aj baudejo tadale taši, z dobrim srcom delajo za nas.

Te programe bi nej vse mogli narediti, če bi nej dobili pomauč od Sklada Gábor Bethlen in Urada vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu.

Dobili so finančno pomauč od Zveze Slovencev na Madžarskem in zagovornice Erike Köleš Kiss pa od drugi sponzorov. Predsednica vüpa, ka na leto 2023 tö lejpi programi baudejo, pa dobijo pejnez cüj tö, tak članom nede trbelo dosta cüj plačati. Margit Korpič

de gé turistični vodja. Šli mo na Pohorje, poglednemo muzeje, cerkve, najstarejšo trto pri Dravi, Lent, vino mo kostavali v Lenarti v vinski kleti, natau mo še obed meli.

Paversko delo do tadale meli, tikvi sadili, jabolke brali in aronijo pri verti Lazar. Augustuša do šli v Rogašovce küjaj z ekipo. Na kulturnom programu gorstaupi pevski zbor Rozmarin našega društva in folklorna skupine de plesala.

Septembra baude srečanje s prijateljskimi slovenskimi društvu penzionistov na Verici pri Hiši s krüšno pečjav. Poletni piknik s kulturnim programom tö baude.

FORUM

Jeseni pa baudejo rokodelske in gastronomske delavnice. Nauvo baude nabiranje kostanjov na Verici. Mo je brali pa pekli tō. Kak ponavadi, tau leto mo tō meli adventni koncert na konca leta. Naslednje je Erzsi Bartók zahvalila delo društva, dobro so gazdūvali, dosta so delali za člane. Pod dnevnom redi Razno je predsednica pravla, ka taše programe so probali vkūppostaviti, aj vsak-

dela v parlamenti, kak vōtalajo pejneze za šaule, slovenske organizacije. Kak leko rejšijo finančne težave pri energetski krizi. Kak parlamentarni zagovornici je važno gé gorpoiskati tiste Slovence, steri živejo po rosagi, steri so že zapūstili svoj jezik, so se asimilirali, de pa korenje majo v Porabji. Tē lidi morajo doseginiti, dočas nede kesnau. V pogovori smo čūli, kak je



V kulturnom programi je spejvo pevski zbor društva Rozmarin, steroga vodi Mitja Horvat.

šoma dobri baudejo. Morejo broditī na starejše tō, uni se žmetno gibajo, gé leko več sedijo, nej trbej dosta oditi, bole na tiste prireditve pridejo. Predsednica je gratulirala Margiti Korpič za priznanje, Spominsko plaketo Avgusta Pavla, ka go je dobila 14. marca. Duga lejta dela v društvu, je bila članica kulturni skupin in ohranjala je slovensko dediščino. Gučali so ške o številu članov društva, ki ma zdaj vsevkūper 85 članov. Vsi starejši gratajo, mladi pa ne pridejo kak bi trbelo, več neškejo nutstaupiti. Mladi penzionisti eške drugje tū delajo, nemajo cajta. V Varaši, pri drugi civilni društva ranč tak gé, žalostno ...

Občni zbor se je končal, dosta informacij smo dobili člani. Podpredsednica ga je zaprla, potejm so se začnili kulturni program, forum zagovornice in pogostitev v restavraciji Lipa. V kulturnom programi sta gorstaupili dvej skupini, pevski zbor Rozmarin in Porabski trio. Poznane slovenske pesmi so spejali, najslednje pá vkūper tō. Čudovito so spejali, donela je konferenčna dvorana. Zagovornica Slovincov v parlamenti Erika Kōleš Kiss je forum držala po občnom zbori. Pozdravila nas je in pravla, ka vsigdar rada pride k nam. Gučala je od

dobro gé za Porabce, ka slovenski ministri pridejo k nam, vidijo kak živemo, ka delamo, kaše plane mamo, kak ohranjamo našo kulturo in jezik. Ponosna je za nas, ka gda je slovenska predsednica Nataša Pirc Musar na Madžarsko prišla, je stanila v Porabji, poglednila nas in se je srečala s porabskimi Slovenci. Erika nas je opozorila, aj mlajše tō pripe-lamo k slovenskim mešam in je prosila, aj moški, steri spejvajo v pevskom zbori, v cerkvi tō spejvajo. Gratulirala je Margiti Korpič za priznanje. Dobro zdravje in aktivno življenje nji je želela. Čestitala je Iluški Dončec tō, ka dela papirnate rauže in okraske iz kukarčnoga lupinja pa svojo znanje prejkda mladim. Pohvalila je člane društva, ka so fejt aktivni na prireditvaji. Hvala, ka je prišla k nam, k leti go pa čakamo na forum.

Na konci programa je bila pogostitev v restavraciji Lipa. Med večerjo smo se dosta pogučavali med seov, vejpa cejli zadvečerek smo samo poslušali poročila. Cajt je brž taodleto, lidge so se z busom domau pelali, mi, Varašanci smo duže ostali.

Besedilo in kejpi Margit Čuk, članica DPSP

Pod Srebrnim brejgom ...

... so nauve pripovejsti z nauvimi pejnezi vōvdarile. Zaprav, niške nej nauvi pejnez naredo, nekaj ji je daubo, nekaj pa ji je mogo tadati. Najprva se pri cerkvi pa državi (állam) stavimo. Ljubljanska velka pūspekija je 22,6 milijonk evronov od fonda za gauške pa paversko zem-lau dobila. Telko so na biroviiji vōzračunali, ka je cerkev kvarna bila. Kvarna pa je bila, ka denacionalizacija je preveč pomalek šla, neje mogla z lejsom slūžiti. Dvajsti lejt nazaj je pūspekija Maribor velki biznis škela napraviti. Nut v velke firme so s pejnezi prišli, steri so samo na paperaj bili napisani. Miljarde evronov kvara po cejlj Sloveniji so napravili, zavolo nji so vnauge firme, banka tō, na boben priše. Nika so nej mogli nazaj dati, ka banke so njim nisterne cerkve pa šaule vkrajzvele. Hipoteke so tej cejli štali velki kvar napravje. Na biroviiji se je dolgo trausila gora, na konci se je mūš narodila. Ovak povedano, nebesko velki kvar je ostano, Vatikan se je čemeriu, skur niške pa je nej pošteno gorplačo. Tisti nesrečni pūšpek, steri je vse prejk emo, je mogo v penzijo oditi. Lidge se na velke spitavajo, zakoj tē milijonke za



Patrija na fotografiji je eno najvejški politično-pejnezni afer v Sloveniji zakūijala. Cejla afera je leta 2006 vōvdarila, do leta 2015 se je vlejkla. Najbole je po tejm paučilo, gda je eden novinar na Finskom vōdau, ka vnaugi, pa Janša tō, so pejneze v žepko daubili. Tau pa zatoga volo, ka Slovenija bi za skur 300 000 evronov 136 Patrij AMV iz Finske aj kūpila. Tomi biznisi je trbelo na velke dveri goroprejtī, nisterne lidi je podkūpiti trbelo. 15 lidi iz Slovenije, Austrije pa Finske je prste pri vsejm tejm kcuj melo. Janez Janša je v tom časi premier Republike Slovenije biu.

lejs cerkev spoj škē meti. Zakoj, vej pa tau ena pa ista katoliška cerkev gé. Aj bi te pejneze tadala, ka se tiste velke zgūbe bar malo pokrijejo. Depa, solidarnost je zvekšoga samo lejpa rejč, stera se čūje, praksa vcejlak ovak vōgleda.

Drugi pejnez malo menjši vōgleda. Janez Janša, prvak partije SDS, je od birauva pa tožnika škeu 900 gezero evronov dobiti. Vse se kaulak afere Patrija godi, v steri so si zavolo velki provizij vnaugi prste spek-li. Janša je zavolo toga osojeni biu, za tau je škeu pejneze meti. Depa vse se ja ovak obrnau. Biroviiji mora 22 600 evronov plačati, telko je vse tau vkūper koštalo.

Janša pa biroviija velko skrb mata, ka afera Patrija eške gnesden živé. Sto vej, če nede eške tadale živela, tō zatoga volo, ka malo po Patriji že je nauva afera vōvdarila. Depa, dojde o tom lagvom deli.

Povejmo, ka vsi kuman čakajo, ka se Giro d'Italia, dirka po Italiji, začne. Na njoj se dosta od šampiona na dvej potočaj Primoža Rogliča čaka. Na srečo vse tisto, ka si je lani spotro, ga več ne boli. Forma je spoj dobra, glava na mesti, dirka se leko začne.

Naš Srebrni brejg se je že lepau v zeleno odeno. Tak se ne vidi, kak od srama rdeči zmejs grata. Od srama, gda za vse talūčene pa zapravlene pejneze čūje.

Miki Roš

... DO MADŽARSKE

Verižni most naj ostane brez avtomobilov

Verižni most (Lánchíd), najstarejši budimpeštanski most na Donavi, so dalj časa obnavljali, zato je bil za promet zaprt. Testno obdobje s prometom se je začelo 16. decembra lani, kar pomeni, da ga lahko uporabljajo avtobusi Budimpeštanskega prometnega centra (BPC), taksisti, motoristi in kolesarji. Peščem bo na razpolago, če ga bodo popolnoma odprli. BPC želi, da bo most tudi takrat zaprt za osebne avtomobile in druga vozila, saj so, kot je rekla generalna direktorica, njihovi avtobusi pri vožnji pridobili kar nekaj minut. Analize kažejo, da se zaradi prepovedi uporabe Verižnega mosta tudi na drugih mostovih ni znatno zgoštil promet. Župan glavnega mesta ob tem dodaja, da se morajo o tem odločiti Budimpeštanci, zato naj bi razpisali neke vrste zbor občanov, na katerem bodo lahko do 11. junija glasovali, kakšen promet naj poteka po obnovljenem Verižnem mostu. Glasovanja se lahko udeleži vsak Budimpeštančan, starejši od 14 let. Kot je povedal podžupan Budimpešte, bodo mnenje občanov upoštevali v vsakem primeru, ne glede na to, koliko se jih bo udeležilo glasovanja. Izpostavil je še, da je vsekakor bolje upoštevati »glas ljudstva«, kot slediti nekim ukazom ali dekretom.

Zamenjave na čelu veleposlaništev

Ministrstvo za zunanje zadeve in zunanjo trgovino je v zadnjih dveh mesecih v hitrem tempu zamenjalo ali premestilo dvanajst veleposlanikov na čelu diplomatsko-konzularnih predstavništev širom po svetu. Prejšnji teden je odbor za zunanje zadeve parlamenta za zaprtimi vrati prisluhnil trem kandidatom in odobril imenovanje vseh treh. Tako bo naloge veleposlanika v Braziliji opravljal Miklós Halmi, ki je do zdaj počel na Portugalskem. Iz Brazilije bo v Izrael premeščen veleposlanik Zoltán Szentgyörgyi, v Uzbekistanu bo novi veleposlanik József Rózsa. Po informacijah časopisa hvg.hu bo zunanje ministrstvo v maju najavilo še nove zamenjave na čelu veleposlaništev.

TAU SO LEJPI SPOMINI

Klošina Marika, po možej Čuk, v Varaši žive, zdaj je že penzionistka, depa časa še telko nejma, kak te, gda je delat odla. Kak sobarica v hoteli Alpokalja je delala, od tistac je v penzijo odišla, depa bola samo na papiri. Zato ka še gnesden kak sobarica dela, depa že kak penzionistka. Prosili so go, naj ostane, ona pa zavolo toga, ka zdravdje ma, rada dela, najbola pa vejn zato, ka rada se vozi po svejti, za tau pa peneze trbej meti, se je njala nagačati.

- Marika, tak mislim, gda si še doma v Andovci bejla, ranč tak kak vsi drugi tvoji vrstniki, ti si dosta prilik tō nej mejla se voziti pa lan-gati po svejti, nej?

»Doma je dosta trbelo delati, zavolo toga sem se dosta kaj nej vozila. Depa gda je bejla kakšna prilika, te sem tau vōponūcala. Najprvin sem te mejla priliko vō iz rosaga pridti, v tistom časi še v Jugoslavijo, gda smo borovo gostūvanje nutrapokazali v Ljubljani. Zvūn tauga gnauk sem se na Hortobágy pelala, gde sem tisti hirašni maust poglednila, steri devet lūkenj ma. Tau je tak bilau, ka moja mama je bautošica bejla v Andovci, zadruga je vsikšo leto svoje delavce nikan odpelala na izlet. Moja mama je nej stejla tejtī, pa te sem dja namesto nje ūšla, tak sem te leko poglednila maust, Debrecen pa Mezōkövesd. Brezi tauga bi dja na tisti tau rosaga tistoga reda nikdar nej

prišla. Dja sem se vsigdar v cejlom življenji rada vozila pa če sem mejla priliko, te sem go vōponūcala.«

- Gda si v šaulo odla, te si



Klošina Marika rada ojdī na prauške, na kejpi v Međugorji na Križevci.

nej mogla pa ranč prilike nej bilau, gda si se oženila, te že bejla prilika, depa te zavolo mali mlajšov si nej mogla.

»Tau je rejsan tak bilau, skur



Spajdašico Ili Čuk v Mostari

štirideset lejt nikan sem se nej mogla pelati. Zdaj štiri lejta, ka župnik Bodorkós so prišli v Varaš, od tistoga mau sem začnila bola odti, najbola na romanja, stera on organizira. V cerkvi na konca meše vsigdar vōnja, kama baude prauška, pa te se vsikši leko glasi,

sto volo ma za tau. Tak ka dja največkrat tašoga reda odim pa nej samo z busom, dostakrat je tak, ka pejški. Bilej smo že na Rönöki, v Avstriji v Mariabildi, dostakrat dvajsti, tresti kilometrov pejški.«

- Marika, ti redno odiš v cirkev?

»Dja, če leko, vsikšo nedelo dem, gda ne morem, te v soboto večer dem k meši. Gda sem v Sariani delala, te sem redno odla k meši, gda sem sobarica gratala, te sem skur vsigdar v soboto pa v nedelo delala, tak ka tisti čas sem te nej mogla. Zdaj ka sem že v penziji pa tak delam kak sobarica, zdaj mi že nej trbej v soboto pa v nedelo delati, zdaj že pa znauva redno leko odim k meši. Tau je dobro mena, dobro za mojo dūšo.«

- Prva tvoja paut te je v Benetke (Velence) pelala, kak se ti je vido te varaš?

»Mena je sprvoga malo špajšno bilau, ka cejli varaš vrkar na vodej stoji. Ovak je vse sploj lejpo bilau, depa zato

vōovadim teba, mena se brgauvdje bola vidijo. Zamé je najlepša paut v Međugorje bila, težko je bilau gora na brejg pridti, depa zato sem prišla. Najprvin sem nej vej-dla, gda sem spitavala, kak pridemo do vreka, ka zakoj mi vsigdar tau pravijo, vej

kamenje de ti kazalo paut. Pa rejsan je tak bilau, sploj dosta lūstva odi tam, pa tej kamni, gde lūstvo odi, so se že tak taščauvali, ka so svejkli bili



Večkrat kama idejo s hčerkama tō.

kak marmor. Tak ka človek po tau pauti, gde več kak dvej vōri odi, rejsan ne more zablautiti. Dja tau pravim, sto gnauk tagora prejde, tam te nika dosegne, bola začneš vōrdjati pa nika te nazajvleče na tisto mesto. Dja mam en tjejp, gda sem vrkar na brdjej bejla, gda sem domau prišla, te sem papirnati tjejp dala narediti. Gda so ga naredli, te sem vpamat vzela, kak stojim, više mene kak so drejvge, se je nika skazalo, tak ka dja potejm še bola vōrdjam. Gda sem prvo paut tam odla, dja sem že te vej-dla, ka še gnauk, če mo zdravdje mejla, nazaj pridem. Pa tak je bilau, lani sem znauva zopodla tau paut. Vejn tašoga, steri je že osemkrat odo v Međugorje, dja bi najraj še tō odla tam, depa tak sem, ka bola taša mejsta poglednem, gde sem še nej odla.«

- Kak se ti je vido Rim (Róma)?

»Nej zaman pravijo, ka vsi-

kša paut v Rim pela, tau je eden strašno lejpi varaš. Dja vsakšoma tau pravim, če ma priliko, te aj de pa si pogledne Rim. Tam je edna cerkev

lepša kak drūga. Tam pri edni cerkvi je trideset stumb, tam se ne smej staplati, na vsikšo stumbo dola moraš poklekniti pa moliti moraš. Če se za té stumbe vze-meš pa ščeš gora do vreka pridti, te moraš potrplivi biti. Velko srečo smo meli, gda smo v Vatikanu odli, te smo še papeža Frančiška (Ferenc pápa) tō srečali,

nejdaleč kraj od nas je blagoslovo invalide. Zvūn tauga še dosta vse lej-poga smo vidli, Kolosej, stūdenec Trevi, tak ka vse, ka se je v tej par dne-vaj dalo, smo si poglednili.«

- Ka delate po pauti, gda se tak dougo pelate?

»Brž čas tade, Boga molimo pa popejvamo, dja nej, zato ka nejmam dober glas, dja je bola samo poslušam. Eden z drūdijm malo pripovejdamo pa te tak po dvej, trej vōraj se bus tū stavi, tak ka ja pa nej, pa smo že tam. Mena se taše poti fejst vidijo pa če leko, te se napautim, zdaj že velke dek-le mam, one mena že doma vse tanapravijo. Človek dočas ka leko, aj de, dja tau pravim, zato ka spoznaš malo svejt pa lūstvo. Tau so lejpi spomini, na stere vsidar lepau baude nazaj misliti.« (Kej-p na 1. strani: Trno se ji je vidlo, da je bila v Benetkaj (Velence))

Karči Holec

Od inda v gnešnji čas

PRIPOVEJSTI O SLOVENSKI KRAJINAJ

Inštrument je indasveja po cejlj Evropi na velke igro. Muzikanti so od vesi do vesi, od varaša do varaša ojdli. Vandraški muzikanti so njim tō prajli. Leko povejmo, ka brezi njive muzike enoga senja, buče ali drugoga svetka nej moglo biti. Od leta 1500 tadale pa eške po leti 1900 se je takše godilo. Stara šega vküper z inštrumentom je pomalek skur pozablana gratala. V varaši Kranj pa se eške itak leko čüje.

Lajna

je inštrument, od steroga smo točkar pripovedjali. Tak se njemi po slovenski pravi, steri na njau igra pa se njemi lajnar pravi. Za indašnja atmosfero v Kranji Rastko Tepina s svojo lajno brigo ma.

Lajne pa lajnari so indasveja trno poštvani bili. Kak pa je čas tadale šau, nauvi pa nauvi inštrumenti so naprej prišli. Lajna je pomalek za inštrument srmakov začnila valati. Steri so na njau igrali, so je ranč tak za srmake meli. Kak povejdano, pomalek so skur preminaule, če bi se nej naš Rastko najšo. Inda so lajnari

lajne tō nej bilau. Od tiste indašnje muzike nam eden najbolje stari ramov v Kranji leko kaj povej. V njem so se vnaugi



Rastislav Rastko Tepina od leta 1986 prejloneč na lajni obrača. Za njega pravijo, ka v Kranji s tejm davne čase njim nazaj prinese. Če je inda brezi lajne nej šlau, je Rastko gnes edini registrejrani lajnar ostano. Na fotografiji ga ranč skrak krčme Stari Mayr leko vidimo, v steroj smo v zadnji novinaj o indašnji receptaj pripovedjali.

foringaške stavlali, tam geli pa spali. Po dugi potaj njim je zabava dobro spadnola.

Dežela Kranjska

je indasveja vekša kak gneš-

ci vojvodina. Tau ménje je za najvejšo od vsej drugi valalo. Samo cesar je više nje biu. Eške prva je Habsburška monarhija v Beči svoj traun dobila, je Kranjska že na velke politiko v Evropi ravnala. Krajina je dosta bogastva mejla. Vse doj do maurdja je segala, tam so se šifti s cejljoga poznanoga svejta stavlali. Po rekaj so velki čunaklini tovore vozili, brgauvi bogati z lejsom, železo se je na veliko kopalo. Krajina je tō velka križarka bila, gnes bi prajli, ka trno dobro geostrateško pozicijo je mejla. Vnaugi velikaši so jo pod sebe škeli dobiti.

Kak metropola dežele ali krajine, so v Kranji svoj daum deželni stanovi (rendek) meli. Ka tau znamenüje? Nut v stan so leko samo privilejirani lidge prišli. Oprvin so v deželnom stani Kranjske samo trno viski plemeniti lidge bili: 3 knezi, 18 grofov pa 48 baronov. Sledi so trge deželni stanovi gratali. V stan prelatov so najbolje visko postavljeni duhovniki iz krajine leko prišli. Stan gospaudje je tisti, od steri smo točkar pisali. Vitezi so na tretjom mesti bili, za njimi pa eške so tisti varaši prišli, stere so knezi pa püšpeki prejk meli. Stanove, v steraj so se za svoje interese gorgemali, je gnes bole žmetno razmeti. Pri tejm do tistoga pridemo, ka eške gnes človeki vlase vüška zdigne, do porcije. Té sistem je tak zapleteni biu, ka glava boli, vsikši pa je svoje škeu meti: varaš, krajina, grof, knez pa cesar ranč tak. Vse tau pa eške kaj vekšoga se je v Kranji do leta 1793 godilo. V tom leti se deželni stanovi v Ljubljano preselijo, una vse bole dominantna grata. Depa, kak povejdano, Kranj eške itak v sebi düj tistoga časa nosi.

Nej daleč vkraj od Kranja eške eden trno stari varaš leko dosta pripovejda, Radovljica ali po domanje Radolca se njemi pravi. Prva pa se tam stavimo, v eden menjši kraj poglednimo.

Kropa

nin na pau pauti iz Kranja v Radovljico že duga, duga lejta živé. Skauzi ves trno divdji po-

so najbolje po kovani cvekaj bili poznani. Tau je trno žmetno delo bilau, majster je dosta delavcov mogo gorvzeti. Mo-



Pavšlarjeva hiša se je malo po leti 1500 začnola zidati. Najprva je vcejlak nisika bila, kak je v varaš vse več lidi začnola ojditi, so jo dvakrat zdignoli. V njoj se vnaugi stili arhitekture leko najdejo. Leko bi njoj stari hotel tō prajli. Skrak nje se je rad najvejši slovenski pesnik France Prešeren stavlo. Nut je kaj spiu, lajnari kakšen krajcar dau. Nej daleč vkraj je živo. Depa, zakoga volo je Kranj tak naprej valaun varaš grato, v sterom sta se kultura, arhitektura pa velki glavaške vküper z »biznisom« srečavali?

tok teče, Kroparica so njemi lidge ménje dali. Ménje nam vse povej, krop(arica). Po velkom deždji potok divdje vre, kak krop vögleda. Skrak vode so lidge že od inda živeli. Znau-

ramo vedeti, ka Kropa je najbolje cvela, gda so se na velke leseni šifti delali. Šifti, steri so po vsej oceanaj blago v Evropo vozili. Je pa istina, ka majstri, velki kovači so najbolje služili,



Tak je kartograf Wolfgang Lazius krajino Kranjsko leta 1561 vido pa jo namalo. V tistom časi je že 200 leit vojvodina bila. V Kranji je svojga glavara, vojvodo mejla pa dosta svoje suverenosti ranč tak. Leko povejmo, ka Beč je večkrat straj emo, ka bi njemi Kranjska nej prejk glave zrasla. Zatoga volo je trbelo z njau dobro pa čedno politično delati.

v varašaj vostalano meli, steri de na sterom kilklej muziko »delo« pa pejneze služo. Vnaugi pa so kaulakvrat vandrali pa tak za svoje življenje služili. Tak v tisti časaj cirkusa brezi

nja Slovenija bila. Njena metropola je Kranj biu. Krajina je vnauga imena vöminila. Zaprav, vsigdar je tau Kranjska bila, depa, najprva je kak velka grofija poznana bila, na kon-



Tak Kranj gnes vögleda. Nauvo pa indašnje se na brgaj reke Save pa reke Kokre srečava. Inda je v njem velka industrija rasla pa vnaugi delavci so v njoj službe meli. Kak se je sistem vöminiu, trno poznane pa dobre firme so propadnole. Gnes v Kranji kaulak 40 000 ljudi živé.

va se z železom srečamo. V gori Jelovica so na velke železovo rudo kopali, iz toga v pečaj železo delali. Zatoga volo je Kropa najbolje po kovačaj poznana. Ranč voda je na velke pomagala, ka kovačom je mlinsko kolau vrtejla, prejk njega pa velki klapači so po železi mlatili, so ga kovali. Depa, prva se je vse na rokau delalo. V Kropi

delavci so drtine od vsega toga dobivali. Nauvi mašini so vse tau vöminili, kovaštvo v Kropi zvekšoga samo eške kak tradicija živé. (Kejp na 1. strani: V Kropi skur na vsikšom stopaji se leko vidi, ka v njoj se od inda železo kové. Voda pa doj z brgauw na velke v Kroparico vre.)

Miki Roš

Simon Cör iz Murske Sobote

NA IGRIŠČI POZABIJO NA VSAKDANEŠNJE NEVOLE

Simon Cör iz Murske Sobote se že duga lejta s kölnarskim delom spravlja. Njegva držina je na Slomškovi vilici duga lejta mejla Kava bar Kocka, tak ka leko povejmo,

rišoma in dvej leti starejšo sestro Suzo, stera že duga lejta žive v Maribori, živo v istom rami kak so meli krčmo: »Spodkar je biu bar, v zgornjom štuki pa smo

kurenca dobra: »Lidge dejo ta, gé se dobro počütijo, pa gé dobro kavu, špricer ali kakšo drugo pijačo dobijo. Ge sam zadovoljen. Trüdimo se, ka bi bili naši gostje tüdi zadovoljni.« V kovidskij lejtaj je bilau malo bole žmetno preživeti. Te gda so gostje nej smeli priti v krčmo, je küjo kavu »to go«, se pravi, ka so jo gostje daubili na dveraj: »Glavno, ka smo preživeli, ka smo nej čista doj mogli zapreti svoje dveri.« Znamo, ka tisti, steri se s kölnarskim delom spravlajo, nemajo rednoga delovnoga cajta. Pauleg držine, zdaj ma že štiri mlajše, Simon Cör dosta cajta vseeno nameni tüdi športi. Čiglij je nej med vekšimi, že od šolskih let rad špila košarko. »Začnilo se je v štrtom razredi osnovne šaule. Te, gda je v Soboti nej kluba bilau, sam šau špilat za mladince v Radence. Po tistom sam pa špilo za soboški klub, te pa sam šau v Lendavo, gé smo par lejt v tretjoj slovenskoj ligi špilali. Zdaj že kakših 15 lejt špilam v Böltincaj. Duga lejta smo špilali v pomurski ligi, stera je v kovidskih lejtaj razpadnola, tak ka smo se zdaj združili s Štajerci v skupni ligi. Gnauk na keden treneramo in gnauk na keden mamu tekmo. Vozimo se vse ta do Maribora. Za nas je najbolje fontoško, ka se malo vözlejčemo na igrišči in pozabimo na vsakdanešnje nevole. Po tekmi se te ške družimo,

tüdi z nasprotno ekipo, si kaj spigemo in pripovejdamo o dobrih starih cajtih,« raztolmači sogovornik, steri rad gleda tüdi tekme slovenske reprezentance, od klubskih

oditi, zdaj pa pá odim, nej na vsakšo tekmo, liki kelko mi cajt dopušča.« V etom leti tak kaže, ka Murašom po par lejtaj nede gratalo priti v kakšoga od evropskih tekmo-



Simon (prvi z leve strani) z očo in materjo v Caffè Cityji

ka je v krčmi skor gorrasso: »V našom bari, v sterom stadelala tak oča Rafael kak mati Mira, smo meli tüdi bilijard in pikado. Meni se je kölnarsko delo že te povid-

mi živeli. Meni se je že te kölnarsko delo povidlo. In zavolo toga sam se te tüdi odlaučo, ka dem v gostinško šaulo v Radence. Po zgotovljeni šauli sam prva šau



Že duga leta navija za soboški fotbalski klub Mura.

lo, spoj ka sam tak dosta lidi spozno. Tau so bili cajti, gda so se lidge ške bole znali družiti in se veseliti, več so tüdi spili, vej pa je te špricer biu falejši kak je tau gnesden, če tau primerjamo s tistim, ka so si lidge prislžili s plačami. Tak vidim, ka gnesden lüstvo nema več telko penez, kak je tau ške inda sveta bilau.« Sogovornik je vküper s sta-

k sodakom, po tistom pa sam se zaposlo kak kölnar v Rdečom baroni, na glavnoj soboški vilici.« Simon Cör zdaj že šest lejt v arendi ma Caffè City, steri je v zidini, stera stogi sredi varaša, pauleg Spomenika zmage. Čiglij so se v Murski Soboti v zadnjom cajti odprli ške nauvi gostinski lokali, pravi ka je zadovoljen z obiskom, vej pa je vsakša kon-



S svojimi košarkarskimi pajdaši

tekmo vanj pa ma rajši evroligo kak pa merkanarski NBA, vej pa pravi, ka je tam bole fontoško vse tisto, ka se godi zvün igrišča, kak pa sama tekma.

vanj: »Dosta igralcov se je v etoj sezoni vöminilo, tak ka nücajo cajt, ka do pa baukše špilali. Za mene je glavno, ka je klub finančno stabilen, vej pa znamo, ka se je ške pred par leti godilo.«



Simon vküper s čerko Živo in svojo baukšo polovico Ivo

Glede na vse, ka ste prešteli, je nej čüdno, ka je držinsko življenje malo trpelo. »Moja najstarejša čerka Hana je zdaj stara 19 let. Ona odi v biotehniško šaulo. Doma majo dosta živali, tak ka brodim, ka de neka takšoga delala. Mam ške štiriletnoga sina Tilna, čerko Živo, stera je stara dvej leti, in šestmesečnoga sina Lana. Za té male mo ške vidli, kama de jih paut odpelala, leko ka de mi steri sledkar pri deli pomagao. Ka se tiče športa, mo tüdi vidli, ka de jih bole zanimalo. Nej samo košarka, mogauče tenis, vej pa tau ges tüdi rad špilam. Zdaj, ka mamu v Soboti nauvo teniško dvorano, je ške več prilike za trening,« je na konci ške cujdau Simon Cör.

Simon Cör je že dugo tüdi navijač Mure, soboškoga fotbalskoga kluba. Duga lejta je biu tüdi aktiven član navijaške skupine Black Gringos: »Tau se je začnilo v srednji šauli. Te sam en cajt nej mogo dosta na tekme

Silva Eöry
Kejpi osební arhiv
Simona Cöra

RAZGIBAJMO MOŽGANE

SKANDINAVSKA KRIŽANKA

AVTOR: MATAJE HLADNIK		MUSLI-MANSKI SKOPJENEC	VIŠI OIL, IDEAL	UREJENO OBREŽJE ALI OBALA	RASTLINA Z RDEČIMI CVETOV, MISOPATES	POLOŽAJ PRI SAHU	SLIKARKA KOBIČKA	LESENA VPREŽNA POMOČ ZA PAR ŽIVALI
REDKA TEŽKA KOVINA (EV)								
VGRADNJA		5			1			
UVAJALEC NOVEGA AMERIŠKE IGRALKA (DORIS)								
POMOČ DAY DURAL IMAM ODOLIN	ZDRAVILLO V OBLIKU OKROGLE, OVALNE PLOŠČICE	IZURJEN, IZKUŠEN DELAVEC	BOSANSKI RAPER MAAJKA	IZVOZNA PREDMETNA DRŽAVE	DURALL-MINJI		NEJA ERŽENIK	4
NENADEN VELIK STRAH, PREPLAŠENOST						MESTO V KAZAH-STANU OB ARALSKEM JEZERU	NEKDANJI MUSLI-MANSKI VLADAR ŽUPNIK	
AMERIŠKA FILMSKA IGRALKA HEFBURN	2					ZNAN @ V NASLOVU E-POŠTE PISATELJICA PEROCI		MANIŠI OVEN
RAVNO-DUŠNEŽ			7			DOLGO ODOBJE, VEK ŠPANSKI AVTO	OGAN	PADEC TEKOČE VODE
TONI INNAUER			OBRIT IZDELAVE MASLA					
			OČE					
HRVAŠKO NAFTNO PODJETJE				MADRIDSKI NOGOMETNI KLUB IAN FLEMING			SPLETNA POVEZAVA	3
							LIDIJA OSTERC	
PRIDELEK ERNEGA LETA						KOS SLANEGA PECIVA		
NEKDANJI PALESTINSKI VOJITELJ (JASEN)						VEČJI MOTINI PODOBNO ORODJE		
								8

Končna rešitev:

1	2	3	4	5	6	7	8	4
---	---	---	---	---	---	---	---	---

MISEL TEDNA

Smeh je brezčasen,
domišljija nima let
in sanje so večne.

Walt Disney

SUDOKU

	4							
8		2			7	6	4	
	3	7			9	8		
			2		8	3		
	7	8	1			4		5
	6	5	4		1	7	8	3
	8					2		
					6	1		4

OSMEROSMERKA

P	D	A	K	S	N	I	F	B	P	BELGIJA -
O	O	A	J	I	N	U	M	O	R	BOLGARIJA -
A	H	L	N	I	R	T	U	L	A	CIPER - ČEŠKA -
K	R	B	J	S	L	A	G	G	K	DANSKA - FINSKA
Š	V	E	D	S	K	A	M	A	Š	- FRANCIJA -
E	A	L	L	S	K	A	T	R	A	HRVAŠKA - IRSKA
Č	Š	G	R	I	L	A	E	I	V	- ITALIJA -
A	K	I	L	T	T	P	S	J	O	LATVIJA - LITVA -
K	A	J	A	J	I	V	T	A	L	MALTA - POLJSKA
F	R	A	N	C	I	J	A	A	S	- ROMUNIJA -



V osmerosmerko je uvrščenih 17 evropskih držav. Besede tečejo naprej in nazaj v vseh osmih smereh: vodoravno, navpično in po diagonalah. Vsaka beseda je vsaj z eno črko pripeta na skupek vseh ostalih besed. Najden element je potrebno v liku in spisku prečrtati. Na koncu bo ostalo še 11 neprečrtanih črk, ki dajo (brane po vrsti od leve proti desni in od zgoraj navzdol) še eno državo!

Slike Endreja Göntérja med orhidejami v Dobrovniku

LEPOTA, LJUBEZEN IN RESNICA PANONSKE POKRAJINE

V razstavnih prostorih podjetja Ocean Orchids v Dobrovniku razstavlja likovna dela Endre Göntér, ki je otroštvo in mladost preživel v Dobrovniku.



Zdaj živi v Murski Soboti, a je pogosto v Dobrovniku, kjer ima tudi zidanico z vinsko kletjo. Nekaj časa je bil zaposlen kot likovni pedagog, potem pa do upokojitve kot tehnični urednik Vestnika. Bil je med ustanovitelji likovne skupine Grupa 676, ki je združevala slikarje, arhitekto in fotografe. Leta 1987 je bil sprejet v Zvezo društev slovenskih likovnih umetnikov, od leta 1992 je tudi član Društva likovnih umetnikov Prekmurja in Prlekije. Svoja dela na samostojnih in skupinskih razstava-

vah predstavlja že več kot petdeset let. Udeležuje se likovnih kolonij, simpozijev in srečanj, za svoje likovno delo pa je prejel številne nagrade in priznanja.

Po besedah umetnostnega zgodovinarja Franca Obala ta razstava povezuje kulturo in gospodarstvo. Tudi ko govorimo o podjetju Ocean Orchids, govorimo o estetiki, o lepoti narave, kakšna je tudi v likovnih delih Endreja Göntérja: »Ta zadnja leta stopa po poti svoje prepoznavnosti v sodobni slovenski in madžarski likovni umetnosti. To dokazujejo razstave njegovih del, ki so bile v zadnjih letih, tudi razstava v Galeriji Murska

Sobota.« V njegovi ustvarjalnosti je opaziti, da je povezan z rodnim okoljem, kar se še posebno vidi v slikah na razstavi v Dobrovniku: »Lahko govorimo o lepoti, ljubezni in resnici njegove rodne panonske pokrajine. Vse to se kaže v njegovih delih. Srečamo se s številnimi motivi, od mlina na Muri do štoklje, ki odkrivajo avtorjevo rahločutnost in duhovno sposobnost dojeti minljivost starega sveta.« je med drugim dejal Obal.

Besedilo in foto Jože Gabor

Naj gre pesem med ljudi!

To je bil slogan letošnje revije Primorska poje, ki že 54 let združuje primorske zборе iz Slovenije, Italije in Hrvaške. Kot menda edini neprimorski zbor se je že deveto leto udeležujemo tudi Porabci, in sicer Komorni zbor Zveze Slovencev (ZSM) na Madžarskem iz Monoštra.

Revija je letos trajala od 3. marca do 14. maja, med tem časom so organizatorji priredili 37 koncertov v različnih krajih Primorske, na katerih je sodelovalo 189 pevskih zborov. Komorni pevski zbor ZSM je tokrat nastopil v Trenti. Kot zanimivost naj omenim, da smo tudi pred devetimi leti, ko smo prvič zapeli na primorski pevski reviji, zapeli v Trenti. Pod taktirko zborovodje Tomaža Kuharja smo zdaj peli sakralno Cantate domino, umetno Rožici in ljud-



ska z Gornjega Senika Mári, Mári, Márika v priredbi Radovana Gobca. Koroška pesem Pojdam v rute je bila dodatek, ki smo si ga sami »sposili« v zameno za osemurno vožnjo od Monoštra do Trente.

»Glasba iz duše odpravi umazanijo vsakdanjega življenja,« je zapisal v brošuri revije misel pesnika in pisatelja Bertholda Aerbacha Damjan Damjanovič, di-

rektor Javnega sklada Republike Slovenije za kulturne dejavnosti. Podobne občutke smo doživeli člani našega komornega zbora, ki smo iz podalpskega sveta (Alpokalja), kot geografi pravijo našemu predelu na Madžarskem, preživeli dva dneva med vrhovi Julijskih Alp. Doživeli smo lepote zborovskega petja in pokrajine, oba sta nas očarala.

M. Sukič

Porabje

TEDNIK
SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Izhaja vsak četrtek
Založnik:
Zveza Slovencev na Madžarskem
Za založnika:
Andrea Kovács

Glavna in odgovorna urednica
Nikoletta Vajda-Nagy
Naslov založnika in uredništva:
H-9970 Monošter,
Gárdonyi G. ul. 1.;
tel.: 94/380-767;
e-mail: porabje@gmail.com
ISSN 1218-7062

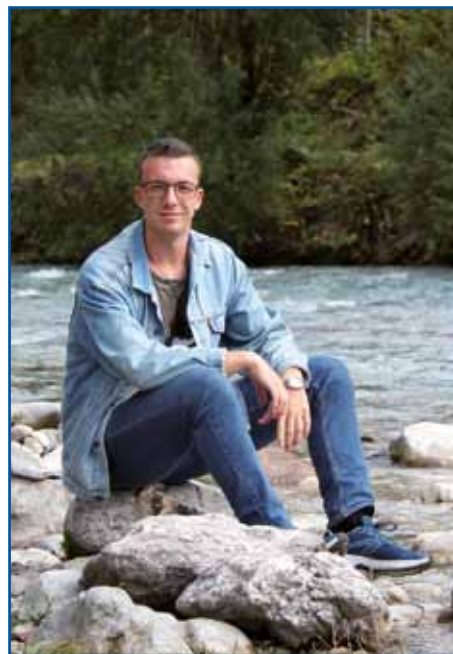
Tisk:
TISKARNA DIGITALNI TISK D.O.O.
Lendavska 1; 9000 Murska Sobota; Slovenija

Časopis podpirajo: Državna slovenska samouprava,
Urad predsednika vlade, oddelek za narodnosti,
Zveza Slovencev na Madžarskem in Urad vlade RS
za Slovence v zamejstvu in po svetu.
Naročnina: za Madžarsko letno 2.600 HUF, za
Slovenijo 22 EUR. Za ostale države 52 EUR
ali 52 USD.

Številka bančnega računa: HU75
11747068 20019127 00000000,
SWIFT koda: OTPVHUHB

Učim se slovenščino v Ljubljani

Sem Kristóf Taáp, iz Gyóra. Zdaj živim v Ljubljani in hodim na tečaj slovenščine. V redu ... ampak zakaj? Moja babica se je rodila v Monoštru, njeni starši so bili Slovenci. Torej sem slovenskega rodu.



Zelo rad se potepam po Sloveniji.

Zvezo Slovencev na Madžarskem sem spoznal leta 2021, ko sem organizacijo prosil za pomoč. Pisal sem šolsko delo/spis o Porabju. V šolski nalogi sem pisal o družini, zgodovini in o ljudeh v Porabju.

V družini zadnji dve generaciji nista govorili slovensko, ko so se preselili v mesto, so pozabili ta jezik. Andrea Ko-

vács, predsednica Zveze Slovencev na Madžarskem, me je vprašala: Kristóf, a hočeš študirati v Ljubljani?

Veliko sem razmišljal, saj nikoli nisem želel študirati v tujini. Am-



Na izletu s sošolci pri jami Pekel

pak postal sem radoveden. Končno sem sprejel priložnost. Eno leto v tujini, preden grem na univerzo? Zakaj pa ne?!

Danes bivam v dijaškem domu v Ljubljani. Hodim na tečaj slovenščine in imam prijatelje s celega sveta: iz Vietnama, Konga, Kitajske, Mehike, Rusije, Kanade in tako naprej. Vsi živijo v Sloveniji. Prav vsi so prijazni v šoli, učitelji in sošolci. Tudi v dijaškem domu. Imam dobrega »cimra«. On je Slovenec in dobro govori angleško, kot večina Slovencev. To je bilo dobro, ker nisem govoril slovensko, ko sem lani prišel v Slovenijo. Zdaj se včasih pogovarjava tudi slovensko.

Zelo rad potujem in med semestrom se lahko potepam, ker imam veliko prostega časa. Slovenija je zelo lepa. Bil sem v veliko lepih krajih. Moje najljubše mesto? Težka odločitev. Všeč mi je jezero Jasna, pa Iški Vintgar pri Ljubljani. Mogoče je moja najljubša Obalno-kraška regija: Piran, Izola in morje.

Kristóf Taáp